

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknpte natuurtoets

Slichtenhorsterweg 14, Nijkerk

projectnummer: P000424

Onderwerp: Beknpte natuurtoets Slichtenhorsterweg 14 te Nijkerk

Datum: 09-07-2021

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is van plan een perceel aan de Slichtenhorsterweg 14 te Nijkerk opnieuw in te richten. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd.

Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 18 juni 2021 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: halfbewolkt, droog, circa 22 °C en een zwakke wind.

PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied ligt in het buurtschap Slichtenhorst, ten zuiden van Nijkerk (figuur 1). Het is aan de west- en oostzijde begrensd door agrarische percelen, in het noorden door de Strijlandsche Beek en in het zuiden door de Slichtenhorsterweg.

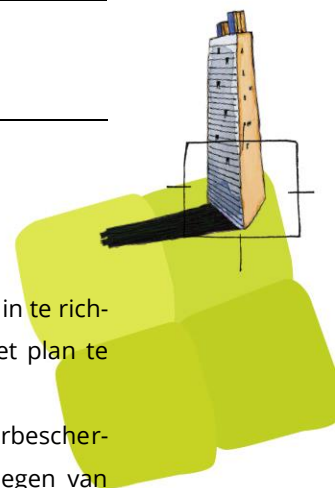
In het plangebied staan een woonhuis, schuur met aangebouwde paardenstal en een tuinhuisje.

Het woonhuis is opgetrokken uit baksteen en heeft een pannendak. De schuur is opgetrokken uit baksteen met een golfplaten dak met daaronder isolatiemateriaal. Dit is aan de binnenzijde afgewerkt met platen.

Op het erf is verharding, een paardenbak, paardenweide en tuin met een vijver, beplanting van struiken en vaste planten en gazon aanwezig.

Hoger opgaande begroeiing bestaat uit bomen langs de west- en oostzijde van het plangebied en bomen in de tuin. Langs de grenzen van het plangebied lopen droogstaande greppels.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

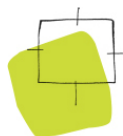

Met het bestemmingsplan wordt herinrichting van het perceel mogelijk gemaakt. De woning blijft voor zover bekend behouden. De overige bebouwing wordt gesloopt en vervangen door nieuwe woningen en bijgebouwen. Daarnaast wordt de paardenbak verplaatst naar de achterzijde van het perceel (figuur 2). Bij deze natuurtoets wordt er ook van uitgegaan dat voor de herinrichting van het perceel de tuinbeplanting en de vijver zullen worden verwijderd en dat bomen ter hoogte van schuur zullen worden gekapt.

Figuur 1. Locatie van het plangebied. Met de rode pin is de schuur aangegeven. Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

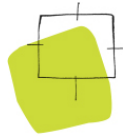

Foto's 3 t/m 8. Paardenbak, tuininrichting met struiken, gazon, vijver en tuinhuisje en westelijke bomenrij met oprit op 18 juni 2021

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);

- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF © 30 juni 2021 13:17:06) blijkt dat in de directe omgeving (0 - 2 km) van het project-gebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën, een reptiel en een dagvlinder.

De begroeiing in het plangebied bestaat voornamelijk uit gazon en weiland met algemene grassoorten zoals Engels raaigras. Hier is sprake van voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden.

De tuinbeplanting bestaat onder andere uit diverse struiken en klimplanten, waaronder klimop, kamperfoelie, bamboe en rododendron. Hoger opgaande beplanting bestaat uit berken, een naaldboom en beuken. In de vijver groeit witte waterlelie.

Gezien de terreingesteldheid en voedselrijkdom zijn beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

Uit de omgeving zijn vogels met jaarrond beschermde bekend, zoals buizerd, gierzwaluw en huismus (NDFF). Rondom het woonhuis zijn tijdens het veldbezoek roepende huismussen gezien en gehoord. Dit pand is ook geschikt voor huismus doordat er ruimte onder de eerste rij dakpannen aanwezig is waar ze hun nest kunnen maken.

Onder of in het golfplaten dak van de schuur zijn geen geschikte openingen voor huismus om hier een nest te maken. Daarbij warmt het dak van golfplaten heel snel op als de zon erop schijnt en wordt het snel te heet. Geschikte openingen voor gierzwaluw, zoals spleten bij nokpannen, zijn in de te slopen bebouwing ook niet aanwezig. In de bomen binnen het gebied zijn geen nesten of holtes aangetroffen die geschikt zijn als nestplaats van broedvogels met een jaarrond beschermd nest, zoals buizerd, sperwer en steenuil. Het plangebied kan wel een onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals uit de directe omgeving bekende huismus (NDFF) en sperwer.

In de struiken en bomen in het plangebied kunnen wel algemene vogels tot broeden komen, zoals merel, heggemus, winterkoning of houtduif. Nesten van algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

In de opgaande beplanting rondom de schuur en op het erf zijn geen holtes of scheuren aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. De opgaande beplanting langs de oostelijke en westelijke perceelgrens blijft behouden. Bij de kopse kant van de te slopen schuur zijn openingen aanwezig zijn waar vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger toegang kunnen krijgen tot een verblijfplaats achter het boeiboord of in de spouwmuur. Daarnaast zijn er voor vleermuizen geschikte openingen aanwezig tussen de bovenzijde van de muur en het golfplaten dak. Ook bij het tuinhuisje zijn openingen aanwezig tussen de kantpannen en het boeiboord.

Het plangebied kan ook onderdeel vormen van het foerageergebied van soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger, die uit de directe omgeving van het plangebied bekend zijn (NDFF). In het plangebied zijn geen groenstroken aanwezig die een onderdeel vormen van een doorgaande structuur van opgaande beplanting, die dienst kan doen als essentiële vliegroute.

Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten huisspitsmuis en veldmuis (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde das, eekhoorn, en wezel bekend (NDFF). Geschikt leefgebied das of eekhoorn is niet aanwezig in het plangebied, door het ontbreken van geschikte nestbomen (eekhoorn) of foerageergebied (das en eekhoorn). Er geen waarnemingen bekend die er op wijzen dat das een burcht in de nabijheid van het plangebied heeft (NDFF). In het plangebied zijn ook geen sporen aangetroffen die erop wijzen dat het weiland als foerageergebied gebruikt wordt.

Door ligging van het plangebied in relatief kleinschalig landschap met houtwallen, sloten, droge greppels en bosschages is leefgebied van kleine marterachtigen, zoals wezel en hermelijn niet uit te sluiten.

Ook het plangebied kan hiervan deel uit maken, er is namelijk voldoende dekking in de tuin aanwezig voor kleine soorten zoals wezel en hermelijn om een verblijfplaats te hebben. De aanwezigheid van paarden(voer) bevordert waarschijnlijk het aanbod aan prooidieren (muizen), en de bomenrijen van noord naar zuid vormen aantrekkelijke routes om langs te verplaatsen. De wat meer in vochtigere terreinen voorkomende bunzing kan leefgebied hebben langs de noordelijke grens van het plangebied (grens met de Strijlandsche Beek).

De aanwezigheid van een verblijfplaats van steenmarter kan uitgesloten worden, aangezien er geen sporen, zoals latrines of voedselresten in de schuur zijn aangetroffen die op de aanwezigheid van een

verblijfplaats duiden, en er ook geen waarnemingen bekend zijn uit de NDFF. Hooguit kan de steenmarter in het plangebied foerageren.

In de vijver zwemmen koikarpers, waardoor deze ongeschikt is als voortplantingsbiotoop voor algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad en bruine kikker. De eieren en larven worden namelijk opgegeten door deze vissen. Het weiland grenzend aan de beek kan wel landbiotoop bieden aan deze amfibieën die wel in omgeving voor kunnen komen (NDFF). Niet-vrijgestelde amfibieënsoorten zijn door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving niet te verwachten in het plangebied.

Beschermde soorten uit de andere soortgroepen, zoals de in de omgeving bekende dagvlinder grote vos en levendbarende hagedis (NDFF) zijn door het ontbreken van geschikt habitat niet in het plangebied te verwachten.

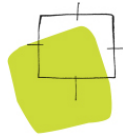
TOETSING

Op voorwaarde dat het woonhuis blijft behouden gaan als gevolg van het plan geen nestplaatsen van huismus of van andere soorten met jaarrond beschermde nestplaats verloren. Bij uitvoering van het plan verandert het plangebied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus en sperwer, maar zal niet geheel ongeschikt worden. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op andere vogels met jaarrond beschermde nesten dan huismus treden niet op.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van algemene vogelsoorten worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de sloop van de schuur kunnen vleermuisverblijfplaatsen verloren gaan. Nader onderzoek is nodig om te bepalen of er vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn. In de bomen zijn geen geschikte holten, spleten, loszittende schors aangetroffen waar vleermuizen een verblijfplaats in kunnen hebben.

Het plangebied verandert van karakter als foerageergebied, maar zal naar verwachting niet ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die rondom bebouwing foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen treden niet op.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen verblijfplaatsen van kleine marterachtigen worden verstoord en vernietigd. Nader onderzoek is nodig om te bepalen of er kleine marterachtigen voorkomen binnen het plangebied.

De te verwachten algemene soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Gelderland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedenbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

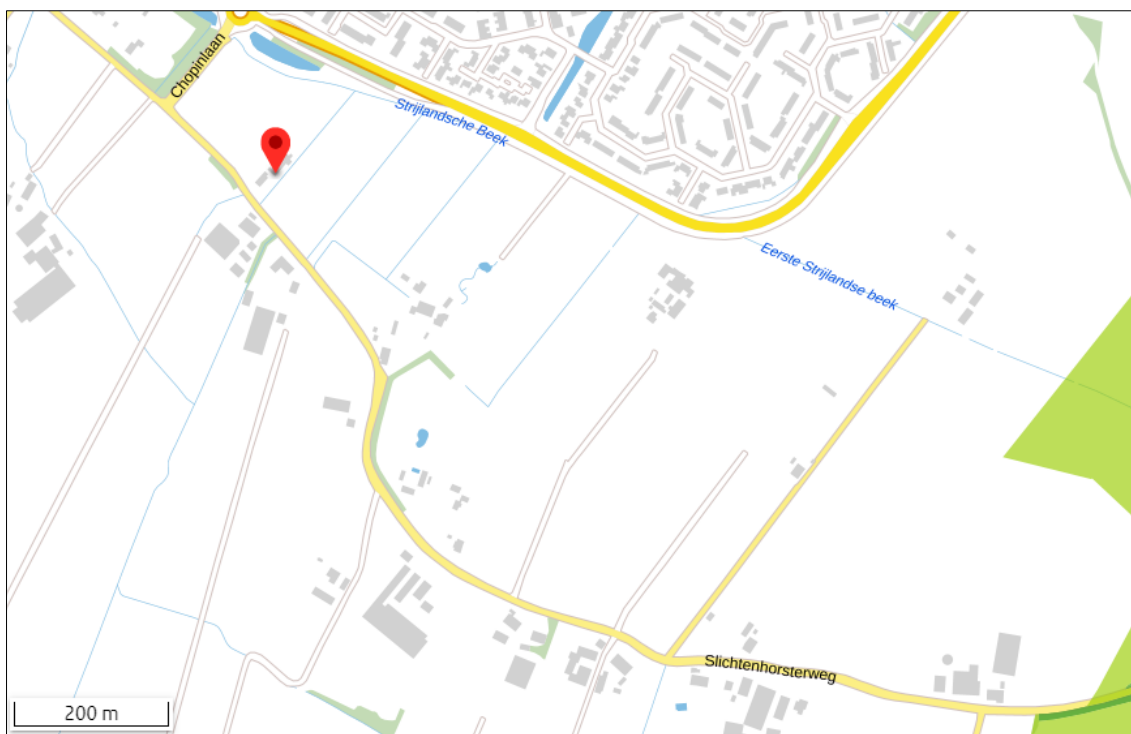
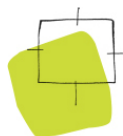
In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

GELDERS NATUURNETWERK EN GROENE ONTWIKKELZONE

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. In de provincie Gelderland wordt het NNN Gelders Natuurnetwerk (GNN) genoemd. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het GNN is voor provincie Gelderland uitgewerkt in Omgevingsvisie Gelderland en de Omgevingsverordening Gelderland (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid). Vanuit de Omgevingsverordening Gelderland worden behalve de GNN-gebieden ook gebieden aangewezen als Groene Ontwikkelingszone. In gebieden die zijn aangewezen als Groene Ontwikkelingszone worden geen grootschalige ontwikkelingen mogelijk gemaakt, maar kleinschalige ontwikkelingen die niet leiden tot een significante aantasting van de kernkwaliteiten van het gebied zijn wel toegestaan.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt op circa 3,5 km ten zuiden van het dichtstbijzijnde, in kader van de Wnb beschermde, Natura 2000-gebied 'Arkemheen'. Op circa 1 km ten oosten van het plangebied ligt een GO en op circa 1,2 km ligt NNN-gebied (figuur 3).

Figuur 3. Provinciaal beschermde gebieden; NNN in donkergroen en GO in lichtgroen.

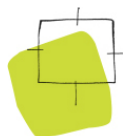
TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied 'Arkemheen'. Hierdoor zijn in potentie effecten alleen mogelijk door externe werking. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Natura-2000 gebied Arkemheen is niet stikstofgevoelig. Het dichtstbijzijnde stikstof gevoelige Natura-2000 gebied betreft de Veluwe, op 9 km ten oosten van het plangebied. Gezien de aard van het plan en de afstand kan toename van stikstofdepositie in dit verder weg gelegen Natura 2000-gebied uitgesloten worden.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

De bomenrij aan de westzijde van het plangebied bestaat uit meer dan 21 bomen en het plangebied ligt buiten de bebouwde kom. In deze bomenrij wordt zover bekend niet gekapt. Mocht dat wel het geval zijn, dan is het indienen van kapmelding provincie Gelderland nodig en geldt er herplantplicht. De bomenrij aan de oostzijde bestaat uit minder dan 21 bomen.

Conclusie

Voor een toetsing aan de soortenbescherming van Wnb is, op basis van het uitgevoerde veldbezoek (d.d. 18 juni 2021) en het raadplegen van bronnen, gelet op de aard van het plan, een nog onvolledige beeld van de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen en kleine marterachtigen ontstaan.

Nader onderzoek naar vleermuizen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) en kleine marterachtigen (wezel, hermelijn, bunzing) is nodig.

De periode waarin dit onderzoek uitgevoerd kan worden is van 15 mei tot 1 oktober voor vleermuizen en maart t/m augustus voor kleine marterachtigen.

Als uit het nader onderzoek blijkt dat in het plangebied verblijfplaatsen aanwezig zijn van een of meerdere van de bovengenoemde soorten dan is er een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming nodig vóórdat de werkzaamheden, die mogelijk gemaakt worden door het bestemmingsplan, mogen plaatsvinden. Gezien onze ervaring met eerdere projecten en de betrokken soorten, verwachten we dat de provincie Gelderland een ontheffing zal kunnen verlenen, mits voldoende maatregelen worden genomen om negatieve effecten op de aanwezige beschermde soort(en) te mitigeren. Hierdoor zal er geen belemmering ontstaan voor de uitvoerbaarheid van het plan.

Daarnaast dient bij werkzaamheden rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels.